

Tegn på fysiske overgreb på børn og unge

Observationer, dokumentation og handling.

Center for Socialpædiatri Herlev Børne- og Ungeafdeling

Annette Hillersborg
Klinisk Sygeplejespecialist

Eunice McWere
Afdelingslæge

Baggrund

På de forskellige børne- og ungeafdelinger undrer vi os over, at undersøgelser viser ret store procenter på fysiske overgreb på børn og unge, uden at det der opleves i afdelingerne. (FS7's oplæg)

Fysisk og psykisk vold er stadig en del af mange børns hverdag.

(Børnerådet 2016)

Omfanget af fysisk vold mod børn og unge

Danske undersøgelser

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Spørgeskemaundersøgelse i 2016 med ca. 2000 unge i 8. klasse.

17% eller knap **hver 6.** af ungegruppen gennem det seneste år har været udsat for fysisk vold i hjemmet.

34% af de **17%** har været udsat for igennem en længere periode.

(Oldrup et al. 2016)

Børnerådet

Spurgte i 2016 4.039 børn i 7. klasse fordelt på 21 skoler.

21% svarer at de det sidste år har oplevet at blive nevet, revet i håret, rusket, slået med flad hånd, slået med knyttet hånd, slået med ting og/eller sparket.

(Jønstrup og Eistrup 2016)

Statens Institut for Folkesundhed

Undersøgte i 2009 ca. 4000 elever fra 9. klasse.

2,5% af drengene og **5,4%** pigerne er blevet skubbet, rystet, trukket i håret eller slået med flad hånd af mor eller far inden for det seneste år.

Ca. **1,5%** af drengene og **2,5%** af pigerne er blevet slået med knytnæve eller genstand, sparket eller truet med våben.

al. 2009)

(Helweg-Larsen et

Underrapportering !

Underdiagnosticering !

Vi blevet stillet 3 spørgsmål:

- 1. Hvordan skærpes vores opmærksom?
- 2. Hvordan kan vi bidrage til samarbejdet?
- 3. Hvordan kommer mistanken om fysisk vold barnet og den unge til gode?

1. Hvordan skærpes vores opmærksomhed?

Når vi ikke ser blå mærker, hvad skal vi så være opmærksom på?

1. Hvad kan blive børn og unge blive syge af?

2. Kende til tegn og reaktioner på traumatisering/belastning hos børn og unge der udsættes for vold

3. Kende til Risikofaktorer

Hvad kan børn og unge blive syge af?

BELASTNING!!

Hvad kan børn og unge blive syge af?

Et barn/ung der udsættes for omsorgssvigt bruger kræfter på at finde overlevelsesstrategier

Det sunde barn/ung bruger kræfter på udvikling

Følger af overgreb/omsorgssvigt

Vanrøgt/omsorgssvigt

Psykisk vold

”Trivselsproblemer”

Fysisk vold

Sexuelt overgreb

Tegn og reaktioner på traumatisering hos børn og unge der udsættes for vold.

Børn og unges reaktionsmønstre på vold og overgreb kan være vidt forskellige og kræver en individuel bedømmelse hver gang.

(Øverlien, 2012; Socialstyrelsen, 2016)

Fysiske, psykiske og adfærdsmæssige tegn og reaktioner på vold i hjemmet

- Mærker efter slag
- Brandmærker
- Mærker efter kvælningforsøg
- Knoglebrud
- Shaken baby syndrom
- Hyppige skadestuebesøg
- Mistillid til voksne
- Overreaktion på pludselige bevægelser og lyde
- Tidligere i pubertet
- Psykosomatiske klager
- Søvnvanskeligheder
- Tristhed, indadvendthed
- Lav selvfølelse
- Overkontrolleret adfærd
- angst
- Hjælpeløshed/magteløshed
- Isolation
- Utryk tilknytning
- Svært ved at løsrive sig fra forældre eller løsriver sig for hurtigt
- Øget risikoadfærd

(Socialstyrelsen 2016)

Eksempler på hvad vi møder:

- Fejlnæring (for lidt, for meget, forkert)
- Øget infektionsrisiko
- Urenlighedsproblematik
- Funktionelle lidelser (smerter, anfald, lammelser)
- Adhærens problemer ved kroniske sygdomme og dermed forværring af disse
- Adfærds og emotionelle problemer
- **Stort skolefravær**
- Dårligt selvværd
- Depressioner
- Selvmord/forsøg/selvskadende adfærd
- Risikoadfærd
- Indlærings problemer

Risikofaktorer

- Vold og seksuelle overgreb finder sted i alle typer familier
- Nogle undersøgelser viser at vold er mere udbredt i hjem hvor forældre har en anden etnisk herkomst end dansk
- Børn og unge med en kronisk sygdom eller et handicap
 - ADHD, autisme, OCD eller tourette
- Børn og unge er i særlig risiko for vold i familier hvor:
 - Forældrene har lav uddannelse
 - Forældrene har ringe tilknytning til arbejdsmarkedet
 - Forældrene har en psykisk sygdom, er selvmordstruede eller misbruger

(S.Grydehøj; M.B. Jørgensen; A. Thomsen. Socialstyrelsen)

2. Hvordan kan vi bidrage til samarbejdet?

- Observation
- Dokumentation
- Handling

Observation

- Være nysgerrige
- Vi skal tro på det vi ser
- Være bekymrede

Observationer

- Trivsel
 - Livstilfredshed
 - Højde og vægt
 - Selvværd og tro på sig selv
 - Stabil skolegang eller fravær
 - Søvn
 - Symptomer
- Adfærd.
 - Hvordan er samværet med andre børn/unge.
 - Hvordan er forholdet til forældre og søskende.
 - Hvordan er forholdet til personalet
 - Hvad tegner barnet
 - Hvad fortæller barnet/den unge
- Hjemmemiljø
 - Er forældrene i arbejde
 - Er der misbrug i familien
 - Er forældrene sammen
 - Overholder forældrene aftaler med barnet/personalet.
 - Hvilken tilstand møder forældrene i og hvor længe bliver de hos barnet.

Hvad er det vi ikke kan se!

13 årig pige:

Han(far) var sur på mig, fordi jeg ikke viste hvilken opgave jeg havde for. Han sagde at jeg skulle gå ud i bilen. Han tændte bilen og og satte farten op og bremsede hårdt op, så jeg røg frem til ruden og tilbage i sædet. Det gjorde han flere gange.

12 årig pige:

Vi (far og pige) skulle bage kage til min fars kæreste og så virkede vægten ikke og så kastede han den mod mig.

14 årig pige:

Når vi ikke lyttede til min mor, fik min bror og jeg et iskoldt brusebad.

(BØRNEINDBLIK 7/16)

Dokumentation

Journalfør!!!!!!

Uden at tolke!!!!

Handling

- Dele bekymringen med barnet/den unge og forældrene.
- Vi skal gribe ind hvis vi oplever overgreb eller episoder der ikke er i orden.
- Underrette socialforvaltningen.
- Akutte dramaer + tvivl: kontakt sociale døgnvagt (tlf.nr. på politistation – nogle steder direkte)
- Kun i ekstreme situationer anmeldes direkte til politi.

- Evt. planlægge netværksmøde

Serviceoven § 153

kapitel 27 stk 1

DEN SKÆRPEDE UNDERRETNINGSPLIGT

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

3. Hvordan kommer mistanken om fysisk vold barnet/den unge til gode?

Følgerne efter fysisk vold kan følge barnet/den unge ind i voksen livet.

- Sværere ved at indgå i sociale relationer f.eks. etablere et parforhold.
- Sværere ved at gennemføre en uddannelse eller fastholde et job.

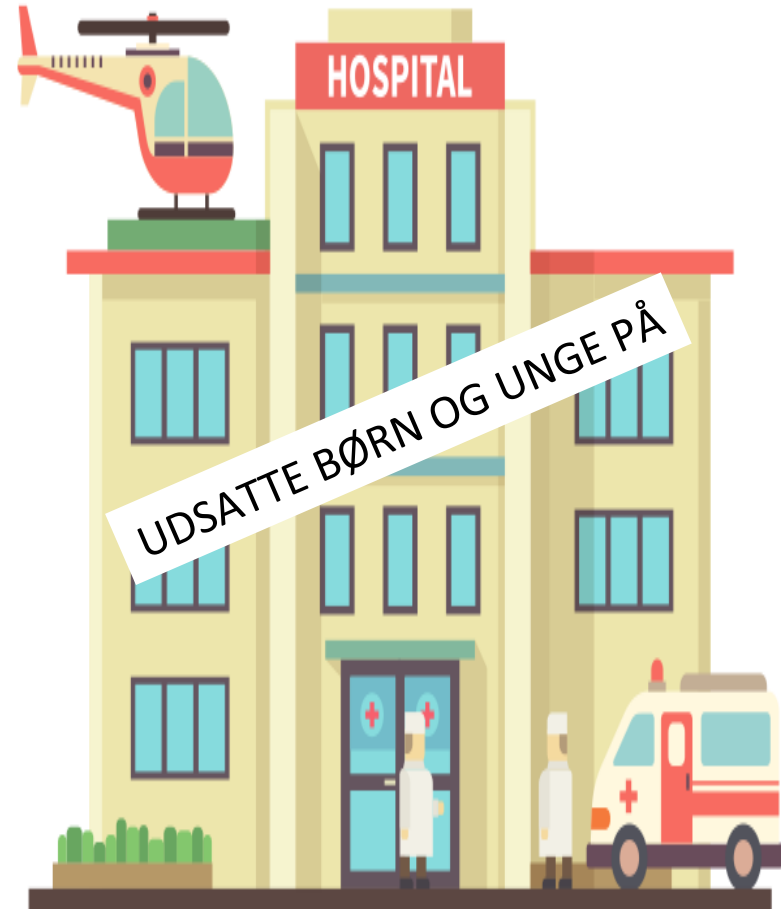
Kan vi komme dette til livs??

Nej, MEN vi kan gøre vores det og dermed måske være med til at begrænse omfanget!!!!

- Det der truer udsatte børn og unge er Berøringsangst
- Reager når tingene ikke ”hænger sammen”...
- Du får sjældent noget at vide hvis du ikke spørger.... specifikt!
- Vis barnet at du ”tør høre” hvad det har at fortælle
- Lyt, observer og dokumenter
- Undlad ”beskyldninger eller fordømmelse” – vi er sundhedsprofessionelle ikke efterforskere
- Henvis til Dansk Lovgivning SEL § 153
- Underretningspligten = **hjælp** til barnet og dets familie

Take home messages

Spørgsmål?

